

יכול, דפטורין, אעפ"י שבאופן כזה הדרך לעשותה בשנים.

ורבי יהודה סבר:

חד — למעוטי: זה עוקר וזה מניח.

וחד — למעוטי: זה יכול וזה יכול.

וחד — למעוטי: יחיד שעשאה בהוראת בית דין, שאם הורו בי"ד שחלב מסוים מותר באכילה, ועשה היחיד על פי הוראתם המוטעית — פטור מחטאת. דאינו שוגג אלא אנוס. דילפינן מחד מהנך מיעוטי, דמשמע שדוקא כשעשה היחיד מפי עצמו ולא עפ"י הוראת ב"ד.

ורבי שמעון סבר: יחיד שעשאה בהוראת בי"ד נמי חייב חטאת. הילכך אייתר ליה חד מיעוטא.

ורבי מאיר סבר: מי כתיב "נפש תחטא" — "אחת תחטא" — "בעשותה תחטא" דליהוי תלתא מיעוטי?

תרי מיעוטי בלבד כתיבי! ד"נפש" אינו מיעוט, שדרך הכתוב לומר "נפש" אפילו על נפשות הרבה [ריטב"א]. אלא:

חד — למעוטי: זה עוקר וזה מניח.

שלכך נאמר "בעשותה", ללמד שדוקא יחיד שעשאה חייב. אבל שנים שעשאה פטורין.⁽¹⁾

ומבארין: במאי קמיפלגי? בהאי קרא!

דכתיב "ואם נפש אחת תחטא בשוגג מעם הארץ, בעשותה".

רבי שמעון סבר: תלתא מיעוטא כתיבי הכא.

א. "נפש — תחטא" דמשמע נפש אחת ולא נפשות הרבה.

ב. אחת — תחטא.

ג. "בעשותה — תחטא" שהוא לשון יחיד.

חד — למעוטי: זה עוקר מרה"ר וזה מניח ברה"י.⁽²⁾ שהוא המסתבר ביותר למעט, שכל אחד עשה רק חצי מלאכה, ואפילו לא סייע בחצי השני של המלאכה.

וחד — למעוטי: שנים שעשו כל המלאכה ביחד, וזה לחוד יכול וזה לחוד יכול לעשותה, דפטורין לפי שאין הדרך לעשות מלאכה בשנים כשכל אחד יכול לעשות לבד.

וחד — למעוטי: זה אינו יכול וזה אינו

והתו' בד"ה בעשותה, כתבו שלכך שינה בלשונו, דהאי לישנא משמע טפי שזה אינו יכול וזה אינו יכול.

2. בשאר מלאכות כגון זה כתב את אחת וזה את שניה, אי"צ למעט, ורק בהוצאה הו"א שהראשון יתחייב, כיון שעשה את ההוצאה מרשות לרשות אלא שלא עשה את ההנחה וס"ד שהנחת השני תועיל לחייבו.

ועוד טעם, מפני שהמלאכה תלויה בכל אחד מהם, דכיון שהיא צריכה לזה כמו לזה אחשבה רחמנא כאילו כל אחד מהם עשאה כולה.

1. היינו הא דדריש לעיל מבעשותה דהעושה את כולה ולא העושה מקצתה, ואינו אלא שינוי לשון לפרש הא דלעיל, שהעושה את כולה היינו הוא לבדו ולא העושה מקצתה וחבירו מקצתה כלומר שעשאה שניהם ביחד, ראשונים.